

ÖĞRETİM ELEMANLARININ TÜRKÇE EĞİTİMİ ARAŞTIRMALARI İLE İLGİLİ ÇEŞİTLİ GÖRÜŞLERİ

*Akif ARSLAN**

ÖZET

Çalışmanın amacı öğretim elemanlarının Türkçe eğitimi araştırmalarıyla ilgili çeşitli görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla üç üniversitede 25 öğretim üyesi ile görüşülerek araştırmanın verileri elde edilmiştir. Çalışmanın sonunda öğretim üyelerinin ağırlıklı olarak Türkçe eğitimi araştırmalarının çeşitli sebeplerle gerektiği gibi yapılmadığı ve öğretim üyelerinin bir kısmının ise söz konusu çalışmaların bu alanda yaşanan sorunları çöz(e)mediği düşüncesinde oldukları tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki akademisyenlerin, Türkçe dersi müfredatlarında Türkçe eğitimi çalışmalarının ağırlıklı olarak dikkate alınmadığını ve eğitim bilimleri bölümlerinde görev yapan öğretim üyelerinden destek alınması gerektiğini düşündükleri de belirlenmiştir. Çalışmada, ayrıca, araştırma kapsamındaki öğretim üyelerinin Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmaların gerektiği gibi yapılarak bu alanda yaşanan sorunlara çözümler üretebilmesine yönelik çeşitli önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, öğretim üyeleri, Türkçe eğitiminin sorunları

VARIOUS VIEWS OF TEACHING STAFF ABOUT TURKISH TEACHING RESEARCHES

ABSTRACT

This study aims to identify teaching staff's various views about Turkish teaching researches. 25 teaching members at three universities were interviewed to obtain the study data. At the end of the study, it is discovered that mostly, teaching staff do not think that Turkish Teaching researches have been made as required because of various reasons and some of teaching staff think that the said studies could not solve the problems experienced in this field. During the study the academicians also expressed that mostly, Turkish teaching researches have not been taken into account in Turkish curriculum and that support should be asked from the faculty members in departments of education. The study also gives various suggestions from the teaching staff for conduct of researches in Turkish teaching field as required and for settlement of issues encountered in this area.

* Yrd. Doç. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Ü. Fen-Ed. Fak. Türk Dili ve Ed. Böl. El-mek: akifarslan78@mynet.com.tr

Key words: Turkish teaching, teaching staffs, problems of Turkish education

1. Giriş

Dil, bir milleti millet yapan değerlerin başında gelir (Kaplan, 1998). Kültürün özellikle sözle yaşatılan manevi değerlerin taşıyıcı olan, hem bilimsel ve kültürel değerleri eğitim kurumları aracılığıyla aktarmak açısından hem de onun yazıda kullanılan sembollerini öğretmek bakımından eğitimcilerin üzerinde çalıştıkları bir dil olan Türkçenin inceliklerinin, güzelliklerinin sezdirilmesi ve bir dil bilinci oluşturulması, uygulanacak yöntemlerle yakından ilgilidir. O nedenle hem Türkçe derslerinin yürütülmesinde farklı tekniklerin sürekli izlenmesi ve aksaklıkların giderilmesi hem de derslerde kullanılacak malzemelerin nitelikleri ve seçilmesi son derece önemlidir. Şüphesiz bütün bunlar, akademik bir sistem içinde bilimsel çalışmalara bağlıdır (Cemiloğlu, 2009: 1-6). Çünkü, her bilim dalının amacı kendi alanına giren konuları belirleyerek onları gözleme, deneye ve akla dayanarak sistematik bir yöntemle açıklamaktır (Büyüköztürk vd., 2010: 6).

Türkçe eğitimi alanında çalışan bilim adamları okuma, dinleme, konuşma, yazma ve dilbilgisi becerileri ile ilgili birçok bilimsel çalışma yapmaktadırlar. Şüphesiz diğer bilim dallarında olduğu gibi Türkçe eğitiminde de araştırmanın başlangıcından bitişine kadar takip edilmesi gereken bir süreç vardır. Üzerinde çalışılacak konunun seçimi, niye seçildiğinin cevaplandırılması, araştırmanın yönteminin tespiti, problemi tanımlama, örnekleme belirleme, verileri toplama, analiz etme ve yorumlama, belirlenen durum veya problemlerle ilişkili olarak çeşitli çözüm önerileri sunma, bütün verileri bir rapor haline getirme, etik değerlere uygun araştırma yapma gibi bilimsel bir çalışmayla ilgili olan bütün kavramlar bu sürecin sağlıklı yürütülmesinde önemli birer öğedirlir (Büyüköztürk vd., 2010: Yıldırım ve Şimşek, 2008; Balcı, 2010).

1998 yılından itibaren uygulamaya konulan Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılanma Modeli sonrasında öğretim elemanları ve lisansüstü eğitim çalışması yapan öğrenciler eğitim çalışmalarına yönlendirilmiştir. 1998 yılından günümüze kadarki geçen zaman düşünüldüğünde Türkçe eğitimi bölümlerinde pek çok olumlu durum ortaya çıkmışsa da on yıllık uygulama sonucunda akademisyenler bağlamında, bazı aksaklıkların olduğu, sonraki yıllarda bunu başka problemlerin de takip edeceği tespit edilmiştir (Kırkkılıç ve Maden, 2010: 478) Yapılan bir çalışmada Türkçe eğitimi alanında hazırlanmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin birçoğunun problem çözmeye yönelik hazırlanmaması, tezlerin birbirinin tekrarı niteliğinde olması gibi çeşitli sorunlar dile getirilmiştir (Alyılmaz, 2010) Yapılan bir diğer çalışmada lisansüstü eğitim alan öğrenciler “araştırma yöntem ve teknikleri”, “ölçme ve değerlendirme”, “istatistik”, “nitel ve nicel araştırma yöntemleri”, “test geliştirme”, “araştırma etiği” ve “yabancı dil” konularında kendilerini yetersiz algılamışlardır (Aslan, 2000).

Öğretim elemanlarının Türkçe eğitimindeki araştırmalar ile ilgili görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Öğretim üyeleri Türkçe eğitimi araştırmalarının gerektiği gibi yapıldığını düşünüyorlar mı?
- Türkçe eğitimi çalışmalarının kısmen veya tamamen gerektiği gibi yapılmadığını düşünen öğretim üyelerinin bu düşüncelerinin sebepleri nelerdir?
- Öğretim üyeleri Türkçe eğitimi ile ilgili araştırmaların bu alanla ilgili yaşanan sorunlara çözüm üretip üretmediğine dair neler düşünmektedirler?
- Öğretim üyeleri Türkçe eğitimi araştırmalarının öğretim programlarında/öğretim programları değişikliklerinde dikkate alınıp alınmadığı ile ilgili neler düşünmektedirler?
- Öğretim üyeleri Türkçe eğitimi araştırmalarında eğitim bilimleri alanında çalışan akademisyenlerden destek alınıp alınmaması gerektiğine ilişkin olarak neler düşünmektedirler?

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/2 Spring 2012

f) Öğretim üyeleri Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmaların gerektiği gibi yapılması ve bu alanda yaşanan sorunlara çözümler üretmesi hususunda neler düşünülmektedirler?

2. Yöntem

Bu bölümde araştırma yöntemi, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Öğretim elemanlarının Türkçe eğitimindeki araştırmalar ile ilgili çeşitli görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırma, tarama modelinde desenlenmiştir. Karasar (2000) tarama modelini, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemek olarak tanımlamaktadır. Araştırmada görüşme yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından not alınarak kaydedilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu hakkında aşağıdaki tabloda gerekli bilgiler verilmiştir:

Tablo 1: Araştırmanın Çalışma Grubu

Üniversite	Bölüm	Katılımcı Sayısı			
		Prof. Dr.	Doç. Dr.	Yrd. Doç. Dr.	Toplam
Atatürk Üniversitesi	Türkçe Eğitimi	4	2	8	14
Atatürk Üniversitesi	Türk Dili ve Edb. Eğt.		1	3	4
Ağrı İ. Ç. Üniversitesi	Türkçe Eğitimi			4	4
Ağrı İ. Ç. Üniversitesi	Türk Dili ve Edebiyatı			1	1
Gümüşhane Üniversitesi	Türk Dili ve Edebiyatı			2	2
Toplam		4	3	18	25

Tablo incelendiğinde üç üniversitede toplam 25 öğretim üyesine ulaşıldığı görülmektedir. Çalışma grubu, kadroları Türkçe/Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi alanında olan öğretim üyeleri ile kadrosu Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde olduğu halde yüksek lisans ve doktora eğitimini Türkçe alanında yapmış olan öğretim üyelerinden seçilmiştir. Çalışma grubu oluşturulurken 3 öğretim üyesinden görüş alınmıştır. Çalışma grubundaki dört öğretim üyesi bayan, diğerleri erkektir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler bu araştırma için hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Görüşme formunun geçerliliği için uzman görüşüne başvurulmuştur. Araştırma sorularının geçerliğini kontrol etmek için doktora eğitimini Türkçe eğitiminde yapmış olan iki öğretim üyesine ön uygulama yapılmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin elde edilen bulgular yer almaktadır.

3.1. Türkçe Eğitimi Araştırmalarının Gerektiği Gibi Yapılıp Yapılmadığı ile İlgili Bulgular

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 7/2 Spring 2012

“Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar ve bu cevapların frekans analizleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 2: Türkçe Eğitimi Çalışmalarının Gerektiği Gibi Yapılıp Yapılmadığı

Yanıtlar	f	%
Evet, Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına inanıyorum.	7	28
Hayır, Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına inanmıyorum.	12	48
Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına kısmen inanıyorum.	6	24

Tablo 1’deki verilere dikkat edildiğinde çalışma kapsamındaki öğretim üyelerinin % 28’i Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığını düşünürken, % 48’inin bu alanla ilgili çalışmaların gerektiği gibi yapıldığına inanmadıkları, % 24’ünün Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına kısmen inandıkları belirlenmiştir. Bu verilerden hareketle öğretim elemanlarının çoğunun Türkçe eğitimi çalışmalarının bilimsel şartlar içerisinde yapıldığına dair çeşitli kuşkularının olduğu ifade edilebilir.

3.2. Türkçe Eğitimi Çalışmalarının Gerektiği Gibi Yapılmamasının Sebepleri ile İlgili Bulgular

İkinci soruya hayır ve kısmen cevabını veren akademisyenlere yöneltilen “Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına inanmadığınızı veya kısmen inandığınızı ifade ettiniz. Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapılmamasının sebepleri sizce nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar ve bu cevapların frekans analizleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 3: Türkçe Eğitimi Çalışmalarının Gerektiği Gibi Yapılmamasının Sebepleri

Yanıtlar	f	%
Bazı çalışmaların masa başında yapılması veya rakamlarla oynanması	6	33.3
Anketlerin doğru hazırlanmaması, gerektiği gibi uygulanmaması veya anket doldurma kültürünün toplumda olmaması	6	33.3
Öğretim üyelerinin tez çalışmalarını kısmî bir eğitim boyutu kazandırarak kendi alanlarıyla ilişkilendirmedeki ısrarları veya eğitim çalışmaları ile ilgili ön yargıları	3	16.6
Üniversite yönetiminin lisansüstü eğitim durumlarına bakmaksızın lisansüstü eğitim danışmanlarını eğitim çalışması yaptırmaya zorlamaları	6	33.3
Başka alanlarda yüksek lisans/doktora yapmış olan öğretim üyelerinin lisansüstü öğrencilerini yeterince eğitememesi	4	22.2

Turkish Studies

Öğretim üyelerinin yabancı kaynaklara yönel(e)memesi veya öğrencilerini yönlendir(e)memesi	4	22.2
Örneklem değişikliği gibi küçük değişikliklerle aynı sayılabilecek, özgün olmayan çalışmaların üretilmesi, aynı tezde bile çalışmanın hacmini arttırmak için benzer bilgilerin tekrar edilmesi	6	33.3
Bir an önce kadro alma ihtiyacından veya yardımcı doçent süre uzatımlarından dolayı bazı nitelsiz çalışmaların yapılması	4	22.2
Psikoloji, sosyoloji, dilbilim gibi alanların ihmal edilmesi ve tutum gibi bazı kavramların tam olarak anlaşılabilmesi	1	5.5
Türkçe Eğitimcilerinin Türkçeyi yeterince bilmemesi ve Türkçe dil şuurunun yerleştirilememesi	2	11.1
Tamamen eğitime yönelme sonucunda edebiyat birikiminin azalması	4	22.2
Deneysel çalışmalarında uygulaması yapılan yöntem ve tekniklerin tam olarak bilinmemesi	3	16.6
Bürokratik engeller ve okul yönetimlerinin gerekli hassasiyeti göstermemeleri	3	16.6
Ölçme değerlendirme tekniklerinin yeterince bilinmemesi	2	11.1
Eğitim ile ilgili eserlerin/ölçeklerin eğitim sistemimize adapte edilmeden aynen uygulanması	2	11.1
Dar alanda çalışılan, çok özel, genele yayılamayacak konuların çalışılması	4	22.2
Güvenirlilik ve geçerlilik çalışmalarının doğru yapıl(a)maması	3	16.6
Hipotezlerin her zaman doğru çıkması gerektiği yönünde bir beklenti olması	3	16.6
Uygulamaların emanetçi öğretmenler tarafından yapılması	4	22.2
Zaman sıkıntısından dolayı uygulamaların çok hızlı yapılması	3	16.6
Pedagojik yönleri eksik olan Fen Edebiyat Fakültesi mezunlarının Türkçe eğitimi bölümünde lisansüstü eğitim yapmaları	1	5.5
Yöntem yanlışlıklarını çok fazla yapılması	3	16.6
Ekip çalışması kültürünün Türkçe eğitimi bölümlerinde yerleşmemesi	4	22.2
Öğretim üyelerinin, hatta bazı üniversitelerde araştırma görevlilerinin ders yükünün çok fazla olması	5	27.7
İstatistiğin bilinmemesi	3	16.6

Tablo 3'te görüldüğü gibi Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına inanmayan veya kısmen inanan akademisyenlerin bu durumu çeşitli sebeplere bağladıkları görülmektedir. Bu sebeplere bakıldığında bazı çalışmaların masa başında yapılması veya

Turkish Studies

rakamlarla oynanması, anketlerin doğru hazırlanmaması, gerektiği gibi uygulanmaması veya anket doldurma kültürünün toplumda olmaması, üniversite yönetiminin lisansüstü eğitimlerine bakmaksızın lisansüstü eğitim danışmanlarını eğitim çalışması yaptırmaya zorlamaları, örneklem değişikliği gibi küçük değişikliklerle aynı sayılabilecek, özgün olmayan çalışmaların üretilmesi, aynı tezde bile çalışmanın hacmini arttırmak için benzer bilgilerin tekrar edilmesi, öğretim üyelerinin hatta bazı üniversitelerde araştırma görevlilerinin ders yükünün çok fazla olması, başka alanlarda yüksek lisans/doktora yapmış olan öğretim üyelerinin lisansüstü öğrencilerini yeterince eğitememesi, bir an önce kadro alma ihtiyacından veya yardımcı doçent süre uzatımlarından dolayı bazı niteliksiz çalışmaların yapılması, dar alanda çalışılan, genele yayılamayacak konuların çalışılması, uygulamaların emanetçi öğretmenler tarafından yapılması, ekip çalışması kültürünün Türkçe eğitimi bölümlerinde yerleşmemesi, istatistiğin yeterince bilinmemesi gibi bazı hususların ifade edildiği görülmektedir.

3.3. Türkçe Eğitimi Araştırmalarının Bu Alanla İlgili Sorunlarda Çözüm Üretim Üretmediğine Dair Düşünceler ile İlgili Bulgular

“Türkçe eğitimi araştırmalarının okuma, konuşma, dinleme, yazma ve dilbilgisi ile ilgili sorunlarda çözüm ürettiğini ve bu alanlardaki boşlukları doldurduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen cevaplar ve bu cevapların frekans analizleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 4: Türkçe Eğitimi Çalışmalarının Bu Alanla İlgili Sorunlarda Çözüm Üretim Üretmediği

Yanıtlar	f	%
Hedef kitleye ulaştırmada başarı sağlanırsa alandaki bazı sorunlara çözüm üreteceklerini düşünüyorum.	7	28
Bu alanda daha yeni yeni oluşturulan bazı nitelikli çalışmaların çeşitli çözümler üretmeye başladığını gözlemliyorum.	5	20
Sadece tespitler olduğu ve öneriler zayıf kaldığı için çözüm üretebileceklerini düşünmüyorum.	5	20
Hangi ihtiyacı çözmeye yönelik oldukları belli olmadığı ve sorunları önceden göremedikleri için bir çözüm sunabileceklerini düşünmüyorum.	3	12
Edebiyat kültürü yeterince sahip olmayan Türkçe eğitimcilerinin çalışmalarının faydalı olabileceğini düşünmüyorum.	5	20
Gerektiği gibi yapılmadıkları için çeşitli çözümler üretmeleri mümkün değil.	5	20
Öğretmenlerin mesleğe başladıktan sonra da gelişimlerini devam ettirmeleri gerektiğini kavrayamamalarından ve yayınları takip etmemelerinden dolayı çözüm olamazlar.	5	20
Yenilik getirelim derken kullanılmayan bir sürü bilgi kirliliği oluşturduklarından çözüm getirebileceklerini sanmıyorum.	4	16
Ölçme araçları sorunları belirlemede yetersiz kaldığından yapılan çalışmaların bir işe yarayacağını düşünmüyorum.	3	12

Tablo incelendiğinde araştırma kapsamındaki öğretim üyelerinin çoğunlukla Türkçe eğitimi ile ilgili çalışmaların okuma, konuşma, dinleme, yazma ve dilbilgisi ile ilgili sorunlarda çözüm ürettiğini düşünmedikleri belirlenmiştir. Öğretim üyeleri bu düşüncelerini bilimsel çalışmalarda sadece tespitlerin olması ve önerilerin zayıf kalması, bu araştırmaların hangi ihtiyacı

Turkish Studies

çözmeye yönelik olduklarının belli olmaması, araştırmacıların sorunları önceden görememeleri, edebiyat kültürüne yeterince sahip olmayan Türkçe eğitimcilerinin çalışmalarının faydalı olabileceğinin düşünülmemesi, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini devam ettirmemeleri, bu araştırmalarda yenilik getirelim derken kullanılmayan bir sürü bilgi kirliliğinin oluşması, ölçme araçlarının sorunları belirlemede yetersiz kalması gibi çeşitli sebeplere bağlanmışlardır. Bu verilere rağmen öğretim üyelerinin bir kısmının bilimsel çalışmaların hedef kitleye ulaştırılması durumunda alandaki bazı sorunlara çözüm üreteceğini düşündükleri sonucuna da ulaşılmıştır. Öğretim üyelerinin bir kısmı ise bu alanda daha yeni yeni oluşturulan nitelikli bazı çalışmaların çeşitli çözümler üretmeye başladığını gözlemlediklerini ifade etmişlerdir.

3.4. Türkçe Eğitimi Çalışmalarının Öğretim Programlarında Dikkate Alınıp Alınmadığı ile İlgili Görüşlere İlişkin Bulgular

“Türkçe eğitimi çalışmalarının öğretim programlarında dikkate alınıp alınmadığı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorusuna verilen cevaplar ve bu cevapların frekans analizleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 5: Türkçe Eğitimi Çalışmalarının Öğretim Programlarında Dikkate Alınma Durumu

Yanıtlar	f	%
Evet, dikkate alındığını düşünüyorum.	3	12
Kısmen dikkate alınmıyor	3	12
Dikkate alınmıyor	7	28
MEB şuralarında bile dikkate alınmıyor.	2	8
Gerçekte Türkçe eğitimcisi olmayanların veya eğitim bilimcilerle yabancı uyruklu akademisyenlerin Türkçe müfredatlarını hazırladığını düşünüyorum.	2	8
Sadece belli üniversiteler veya akademisyenler dikkate alındığı için çoğu üniversitedeki akademisyenlerin çalışmaları dikkate alınmıyor.	3	12
Teorik olarak veya usulen dikkate alınmıyor.	5	20

Tablo 5'in incelenmesi neticesinde çalışma kapsamındaki öğretim üyelerinin bir kısmının Türkçe eğitimi çalışmalarının öğretim programlarında dikkate alındığını (veya kısmen dikkate alındığını) düşündükleri, büyük bir çoğunluğun ise bu düşüncede olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe eğitimi araştırmalarının öğretim programlarında dikkate alınmadığını düşünen öğretim elemanlarının bir kısmı sadece belli üniversitelerdeki belli akademisyenlerin fikirlerinin alındığını ifade ederken bir kısmı da öğretim elemanlarının çalışmalarının teorik olarak dikkate alındığını ama pratikte alınmadığını ifade etmişlerdir.

3.5. Türkçe Eğitimi Çalışmalarında Eğitim Bilimleri Alanında Çalışan Akademisyenlerden Destek Alınıp Alınmaması Gerektiğine İlişkin Düşüncelere İlişkin Bulgular

“Türkçe eğitimi çalışmalarında eğitim bilimleri alanında çalışan akademisyenlerden destek alınması gerektiğini düşünüyor musunuz? Neden?” sorusuna verilen cevaplar ve bu cevapların frekans analizleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 6: Eğitim Bilimleri Akademisyenlerinin Destek Alınıp Alınmaması

Yanıtlar	f	%
Alan eğitimi ile eğitim bilimleri birbiriyle ilişkili oldukları için birçok hususta mutlaka destek alınmalı.	5	20
Yöntem, ölçme-değerlendirme, örneklem, geçerlilik-güvenirlik gibi teknik konularda destek alınmalı ama Türkçenin nasıl öğretilmesi gerektiğinin farklı bir alan olduğu unutulmamalı.	6	24
Bireysel akademik çalışmalardan ziyade ekip çalışmasının olduğu araştırmalar daha verimli ve doğru sonuçlara ulaştırdığından eğitim bilimleri alanındaki akademisyenlerle ortak çalışmalar yapılmalı.	4	16
Tez çalışmalarında eğitim bilimleri alanından bir eş danışman atanmalı.	5	20
Lisansüstü derslerinde de öğrencilerin eğitim bilimleri bölümünden dersler alması sağlanmalı.	3	12
İşbirliği yapılmalı ama bu durum yanlış anlaşılmalı. (İşbirliği, sadece istatistikî destek alma, Türkçe eğitimi çalışmalarını eğitim bilimleri şablonuna uydurma olarak algılanmamalı...)	6	24

Tablo 6'nın incelenmesi neticesinde araştırma kapsamındaki tüm akademisyenlerin Türkçe eğitimi ile ilgili bilimsel çalışmalarda eğitim bilimleri alanında çalışan akademisyenlerden destek alınması gerektiği düşüncesinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanlarının bir kısmı destekten ziyade işbirliği kavramı üzerinde durulması gerektiğini, iş birliğinin ise sadece istatistik ile ilgili destek alma gibi algılanmasının yanlış olacağını ifade etmişlerdir.

3.6. Türkçe Eğitimi Çalışmaları ile İlgili Yapılması Gereken Hususlara İlişkin Bulgular

“Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmaların gerektiği gibi yapılması ve bu alanda yaşanan sorunlara çözümler üretebilmesi için neler öneriyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplar ve bu cevapların frekans analizleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 7: Öğretim Üyelerinin Önerileri

Yanıtlar	f	%
DeneySEL çalışmalar video ile kayıt altına alınmalıdır.	2	8
Araştırmalar malumun ilanı olmaktan ziyade yaşanan sorunların çözümü üzerine odaklanmalıdır.	5	20
(Çeşitli projeler geliştirip gerekli destekler alınarak) Anketörlere çeşitli hediyeler verme gibi çeşitli yollarla anketlerin/ölçeklerin sağlıklı doldurulması sağlanmalıdır.	3	12
MEB ile işbirliği yapılarak çalışmaların öğretmenlere ulaştırılması sağlanmalıdır.	6	24

Turkish Studies

Eğitim fakülteleri müfredatları gözden geçirilerek yeni Türk edebiyatı gibi alanlardaki eksiklikler giderilmelidir.	6	24
Çok özel değil geneli alakadar eden konular seçilmelidir.	4	16
Okul-üniversite işbirliği daha sağlıklı bir yapıya kavuşturulmalıdır.	3	12
Türkçe çalışmaların kısmen veya tamamen İngilizce yazılmasının önüne geçilmelidir.	3	12
Lisans ve lisansüstü düzeydeki Türkçe eğitimi müfredatının kalitesi tartışılmalıdır.	5	20
Sadece akademik unvanlar için değil vatana, millete hizmet için kariyer yapılması gerektiği hususunda öğrenciler bilinçlendirilmeye çalışılmalıdır.	4	16
Deneysel çalışmalarda her yöntemin her yerde her zaman olumlu olamayacağı hususu çalışmalarda göz ardı edilmemelidir.	4	16
Yeni Türk edebiyatı gibi Türkçe eğitimi müfredatlarında olan derslerle ilgili olarak Türkçe bölümlerinde lisansüstü eğitim yapılmasına izin verilmelidir.	11	44
Türkçe eğitiminde başka alanları taklit ederek çalışmalar yapmanın önüne geçilmelidir.	4	16
Gerekirse lisansüstü eğitimlerine devam eden öğrenciler başka üniversiteye Türkçe eğitiminde ihtisaslaşan bir hocanın yanına lisansüstü eğitim almaya gönderilmelidir.	1	4
Akademisyenler mutlaka yurt dışı tecrübesi yaşamalıdır.	2	8
Türkçe eğitimini iyi bilen eğitim bilimciler yetiştirilmelidir.	3	12
Deneysel çalışmalarda ekonomik yapı gibi değişkenlerin eşit olmasına azami hassasiyet gösterilmelidir.	4	16
Örneklemin yeterli olması hususunda gerekenler yapılmalıdır.	3	12
Herhangi bir aşamasında sıkıntı görüldüğü zaman, araştırma, gerekirse devam ettirilmemelidir.	3	12
Üniversite müfredatı ile MEB müfredatı koordineli bir şekilde hazırlanmalıdır.	2	8
Eğitim çalışmalarının gerektiği gibi yapılabilmesi için zamana ihtiyaç olduğu unutulmamalıdır.	7	28
Alancuların lisansüstü çalışmalarının konularını belirlemelerinin yanlış olduğu unutulmamalıdır. Konular gerekirse Türkçe eğitimcilerinden oluşan bir komisyon tarafından belirlenmelidir.	1	4
Dilbilim, sosyoloji, psikoloji gibi alanlardan da faydalanılmalıdır.	1	4
Lisansüstü eğitimde araştırma yöntemleri ve etik kurallar iyice öğretilmelidir.	5	20

Turkish Studies

Tablo 7'nin incelenmesi sonucunda araştırma kapsamındaki tüm akademisyenlerin Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmaların gerektiği gibi yapılarak bu alanda yaşanan sorunlara çözümler üretebilmesi için çeşitli önerilerde buldukları tespit edilmiştir. Buna göre öğretim elemanlarının deneysel çalışmaların video ile kayıt altına alınması, anketlerin daha doğru doldurulması için anketörlere çeşitli hediyeler verilmesi, MEB ile işbirliği yapılarak araştırma sonuçlarının Türkçe öğretmenlerine ulaştırılması, lisansüstü eğitim döneminde öğrencilerin araştırma yöntemleri ve etik kurallar hakkında yeterli donanıma kavuşturulması gibi çeşitli tedbirlerle bu alanda yapılan çalışmaların gerektiği gibi yapılabilmesi düşüncesinde oldukları belirlenmiştir.

4. Sonuçlar ve Öneriler

Bazı çalışmaların masa başında yapılması veya rakamlarla oynanması, toplumda anket doldurma kültürünün olmaması, istatistiğin yeterince bilinmemesi, uygulamaların emanetçi öğretmenler tarafından yapılması, üniversite yönetimlerinin hangi alanda yüksek lisans veya doktora yaptıklarına bakmaksızın lisansüstü eğitim danışmanlarını eğitim çalışması yaptırmaya zorlamaları, örneklem değişikliği gibi küçük değişikliklerle aynı sayılabilecek, özgün olmayan çalışmaların üretilmesi, aynı tezde bile çalışmanın hacmini arttırmak için benzer bilgilerin tekrar edilmesi gibi birçok sebeple öğretim üyelerinin çoğunlukla veya kısmen Türkçe eğitimi çalışmalarının gerektiği gibi yapıldığına inanmadıkları belirlenmiştir.

Araştırma kapsamındaki öğretim üyelerinin çoğunlukla Türkçe eğitimi ile ilgili çalışmaların sadece tespit boyutunda kalmasından, sundukları önerilerin zayıf olmasından vb. okuma, konuşma, dinleme, yazma ve dilbilgisi ile ilgili sorunlarda çözüm ürettiğini düşünmedikleri; öğretim üyelerinin Türkçe eğitimi alanında yapılan araştırmaların öğretim programlarında dikkate alınmadığı görüşünde oldukları, tüm akademisyenlerin Türkçe eğitimi ile ilgili bilimsel çalışmalarda eğitim bilimleri alanında çalışan akademisyenlerden destek alınması gerektiğine inandıkları da tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamındaki öğretim elemanları Türkçe eğitimi alanında gerek yaşanan sorunların çözümlenmesi gerekse daha nitelikli çalışmaların yapılabilmesi için MEB ile işbirliği yapılarak araştırma sonuçlarının öğretmenlere ulaştırılması, eğitim fakülteleri müfredatlarının gözden geçirilerek yeni Türk edebiyatı gibi alanlardaki eksikliklerin giderilmesi, lisans ve lisansüstü düzeydeki Türkçe eğitimi müfredatının kalitesinin tartışılması, Türkçe eğitimi müfredatlarında olan alan dersleri ile ilgili lisansüstü eğitim yapılmasına izin verilmesi, lisansüstü tez çalışmalarının konularının Türkçe eğitimcilerinden oluşan bir komisyon tarafından belirlenmesi, deneysel çalışmaların video ile kayıt altına alınması gerektiği gibi çeşitli önerilerde bulunmuşlardır.

Türkçe öğretiminde yapılan çalışmaların niteliğinin artırılabilmesi ve bilimsellik ile ilgili hiçbir tereddüdün kalmaması için araştırmalarda birden fazla ölçme aracının kullanılması, öğrenci-konu-danışman uyumunun sağlanması için çeşitli önlemler alınması gibi birçok tedbirin de gerekli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- ALYILMAZ, C. (2010). “Türkçe Öğretiminin Sorunları”, *Turkish Studies International Periodical for the Languages Literature and History of Turkish or Turkic*, 5/3, 728-749.
- ASLAN, C. (2000). “Türkçe Eğitimi Programlarında Lisansüstü Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Özyeterliklerine İlişkin Görüşleri”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 87-115.
- BALCI, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma-Yöntem, Teknik ve İlkeler*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. vd. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- CEMİLOĞLU, M. (2009). *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*, Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.
- KARASAR, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.
- KIRKKILIÇ, A. ve MADEN, S. (2010). “İlköğretim ve Lisans Programlarındaki Değişiklikler Sonrasında Türkçe Öğretmenliği Mesleğinin ve Türkçe Eğitimi Bölümlerinin Durumu”, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 15(27), 477-502.
- YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınları.
- YÖK (1998). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, YÖK, Mart 1998, Ankara.